

EaSI

Jauna ES

Nodarbinātības un sociālās politikas vispārīgā programma

Eiropas Komisija

Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts
Manuskripts pabeigts 2013. gada novembrī

Ne Eiropas Komisija, ne jebkura persona, kas darbojas tās vārdā, nav atbildīga par šīs publikācijas informācijas izmantošanu.

Vāka fotogrāfija: Mi Ran Collin © Eiropas Savienība

Lai jebkādā veidā izmantotu vai reproducētu fotogrāfijas, uz kurām Eiropas Savienībai nav īpašumtiesību, atļauja jāiegūst nepastarpināti no autortiesību īpašnieka(-iem).

***Europe Direct* dienests jums palīdzēs rast atbildes
uz jautājumiem par Eiropas Savienību**

**Bez maksas tālruņa numurs (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Informāciju sniedz bez maksas, arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Papildu informācija par Eiropas Savienību pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Kataloga dati un rezumējums atrodams šīs publikācijas beigās.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2014. gads

ISBN 978-92-79-33570-9 — doi:10.2767/43545 (*print*)

ISBN 978-92-79-33594-5 — doi:10.2767/50181 (*PDF*)

© Eiropas Savienība, 2014. gads

Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Printed in Belgium

IESPIESTS UZ PAPIĀRA, KAS BALINĀTS BEZ ELEMENTĀRĀ HLORA (*ECF*)

Priekšvārds

Mūsdienās nodarbinātības un sociālie apstākļi ir svarīgākais jautājums iedzīvotājiem un valdībām visā Eiropas Savienībā (ES). Tie apdraud arī ES kohēziju, stabilitāti, konkurētspēju un labklājību vidējā un ilgākā termiņā. Šajos krīzes apstākļos un ņemot vērā draudošās demogrāfiskās, vides un tehniskās problēmas, kas ietekmē mūsu darba tirgu un sociālās aizsardzības sistēmas, Eiropai papildus Eiropas Sociālajam fondam (ESF) ir vajadzīgs ES mēroga instruments, lai radītu, izmēģinātu un izplatītu novatoriskus politiskus risinājumus, kas veicinātu ilgtspējīgu izaugsmi un darba vietu radīšanu ilgtermiņā, novērstu atšķirības starp dalībvalstīm un nodrošinātu progresu sociālās nevienlīdzības mazināšanā.

To plānots paveikt, izmantojot ES Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu (*EaSI*). Šī programma nodrošinās stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanu nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības jomā, papildinot ESF (kurā galvenā uzmanība pievērsta vietējā un valsts mēroga projektiem) un pievērsoties novatoriskiem projektiem visas Eiropas mērogā.

EaSI prioritārie pasākumi laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam palīdzēs dalībvalstīm modernizēt to darba tirgu un sociālā nodrošinājuma sistēmas, kā arī palielināt nodarbinātības līmeni — īpaši jauniešu vidū. Citi svarīgi uzdevumi ietvers atbalstu darba vietu radīšanai, augsti kvalificēta darbaspēka attīstības veicināšanu, palīdzību, lai pielāgotos pārmaiņām, kā arī pārstrukturēšanas plānošanu, ģeogrāfiskās mobilitātes uzlabošanu un sociālo inovāciju veicināšanu.

Identificējot, analizējot un izplatot paraugprakses piemērus, *EaSI* sniegs atbalstu centieniem izstrādāt un īstenot nodarbinātības un sociālās reformas Eiropas, valsts, reģionālā un vietējā mērogā. Ar konkrētiem projektiem un aktivitātēm reformas tiks izmēģinātas praksē, lai veiksmīgākās no tām varētu ieviest plašākā mērogā — arī izmantojot ESF. Šajā saistībā *EaSI* nodrošinās aptuveni 100 miljonus eiro, lai šādu eksperimentus īstenotu svarīgākajās politikas jomās, piemēram, attiecībā uz jauniešu nodarbinātību un nelabvēlīgā situācijā esošu grupu iekļaušanu.

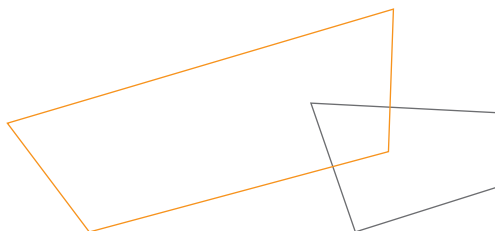
EaSI programmā iekļaujot *EURES*, tiks sāktas īpašas mobilitātes programmas, lai atbalstītu darba meklēšanu un veicinātu iekārtošanu darbā ES mērogā. Visbeidzot, *EaSI* piedāvās jaunu finanšu instrumentu sociālo uzņēmumu atbalstam un turpinās mūsu veiksmīgo mikrofinansēšanas instrumentu.

Lai gan ierosinātais *EaSI* budžets ir samērā neliels, tas nodrošinās platformu politiskām inovācijām un eksperimentiem, un dalībvalstis to varēs papildināt, arī izmantojot ESF atbalstu.

Vēl ir tāls ceļš ejams, lai sasniegtu kopīgos mērķus, kurus esam noteikuši 2020. gadam. Šajā publikācijā aprakstīti daži veidi, kā *EaSI* programma un tās plašais ieinteresēto pušu loks var palīdzēt vērst mūsu politiku un rīcību pareizajā virzienā.

László Andor,
*nodarbinātības, sociālo lietu
un iekļautības komisārs*

Satura rādītājs

Priekšvārds	3
1. <i>EaSI</i> būtība	7
2. <i>Progress</i> : nodarbinātības un sociālās politikas jomas modernizēšana	11
3. <i>EURES</i> : darba mobilitātes veicināšana	15
4. Mikrofinansēšana un sociālā uzņēmējdarbība	19
Papildinformācija un sociālie tīkli	22

1. *EaSI* būtība

Nodarbinātības un sociālās inovācijas programma (*EaSI*) ir Eiropas Komisijas pārvaldīts Eiropas mēroga finanšu instruments nodarbinātības, sociālās politikas un darba mobilitātes atbalstam visā Eiropas Savienībā (ES). *EaSI* finansējumu izmanto, lai praksē izmēģinātu reformu idejas, tās novērtētu un pēc tam labākās ieviestu plašākā mērogā dalībvalstīs. *EaSI* pamatā ir sociālās inovācijas jēdziens, kurā īpaša uzmanība pievērsta jaunatnei. Programma sociālās inovācijas aktivitātēm gadā nodrošinās 10–14 miljonus eiro.

EaSI apvienotas trīs ES programmas, kuras laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam tika pārvaldītas atsevišķi:

- **Progress** (Nodarbinātības un sociālās solidaritātes programma), kas atbalstīja ES politikas izstrādi un koordināciju nodarbinātības, sociālās iekļautības, sociālās aizsardzības, darba apstākļu, diskriminācijas novēršanas un dzimumu līdztiesības jomā;
- **EURES** (Eiropas Nodarbinātības dienests) — Eiropas Komisijas un dalībvalstu valsts nodarbinātības dienestu sadarbības tīkls, kas veicina darba ņēmēju mobilitāti;
- **mikrofinansēšanas instruments Progress**, kura mērķis ir palielināt mikrokredītu pieejamību privātpersonām mazo uzņēmējdarbības formu izveidei vai attīstīšanai.

No 2014. gada janvāra šīs programmas veidos trīs *EaSI* asis. Apvienojot šīs programmas vienā vispārīgā programmā, Komisija cer turpināt attīstību, pamatojoties uz līdzšinējiem panākumiem, un sasniegt kopējos ES nodarbinātības un sociālās politikas mērķus. Paredzams, ka šāda apvienošana radīs arī tādas priekšrocības kā labāka programmu koordinācija, ciešāka politikas jomu saskaņotība un uzlabota īstenošanas un pārvaldības efektivitāte.

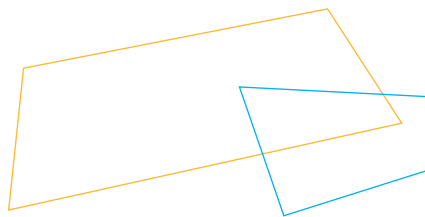
EaSI nav izolēta programma. Kopā ar Eiropas Sociālo fondu (ESF) un Eiropas Globalizācijas fondu (EGF) tā veido saskaņotu ES programmu kopumu nodarbinātības, sociālās aizsardzības un sociālās iekļautības veicināšanai, kā arī darba apstākļu uzlabošanai laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam.

Šis instruments dod ieguldījumu ES desmit gadu izaugsmes stratēģijā, atbalstot stratēģijas “Eiropa 2020” nodarbinātības un sociālo mērķu īstenošanu. Tas palīdz izvērst arī septiņas 2010. gadā sāktās pamatiniciatīvas, jo īpaši Eiropas platformu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību, Jaunu prasmju un darba vietu programmu un iniciatīvu “Jaunatne kustībā”.

EaSI mērķi papildina virkni citu nesenu Eiropas Komisijas iniciatīvu, kas risina sociālās un ekonomikas problēmas — sevišķi nodarbinātības, sociālo ieguldījumu un jaunatnes nodarbinātības pasākumu kopumu. Instrumenta mērķi saskan arī ar Eiropas pusgada nodarbinātības un sociālajiem aspektiem.

EaSI mērķi

- Stiprināt atbildību par ES mērķiem un koordinēt rīcību ES un valsts mērogā nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības jomā.
- Atbalstīt atbilstīgu sociālās aizsardzības sistēmu un darba tirgus politikas attīstību, veicinot labu pārvaldību, savstarpēju zināšanu apguvi un sociālās inovācijas.
- Modernizēt ES tiesību aktus un nodrošināt efektīvu ES tiesību aktu piemērošanu.
- Veicināt ģeogrāfisko mobilitāti un paplašināt nodarbinātības iespējas, atīstot atvērtu darba tirgu.
- Palielināt mikrofinansējuma pieejamību neaizsargātām grupām un mikrouzņēmumiem, kā arī palielināt finansējuma pieejamību sociālajiem uzņēmumiem.

© imageglobe

Koordinēta rīcība

Par tādu politisku pasākumu īstenošanu, kuru mērķis ir risināt sociāli ekonomiskas problēmas, galvenokārt atbildīgas dalībvalstis un reģioni. Tomēr jūtama arvien plašāka vienprātība, ka koordinēta rīcība ES mērogā var uzlabot politikas praktisko īstenošanu.

Tieši šajā ziņā būtiska nozīme ir *EaSI*. Tās trīs programmas, kuru nosaukumi netiks mainīti, cieši papildina cita citu. Tām visām ir viens mērķis — veicināt nodarbinātību, sociālo iekļautību un darba mobilitāti. Piemēram, mikrofinansēšanas ass īstenošanu atbalsta arī ar *Progress* ass palīdzību, jo īpaši atbalstot tehniskās palīdzības sniegšanu mikrofinansējuma izsniedzējiem.

Papildināmība ar citām ES programmām

EaSI paredzēta, lai sniegtu atbalstu politikas un tiesību aktu izstrādei ES mērogā. Tās pasākumi jāpapildina valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Piemēram, visas *EURES* valsts mēroga aktivitātes finansēs ESF. Lai uzlabotu darba ņēmēju mobilitāti Eiropas Savienībā, *EaSI* finansējums tiks piešķirts pārrobežu partnerībām, kurās iesaistīta vairāk nekā viena dalībvalsts.

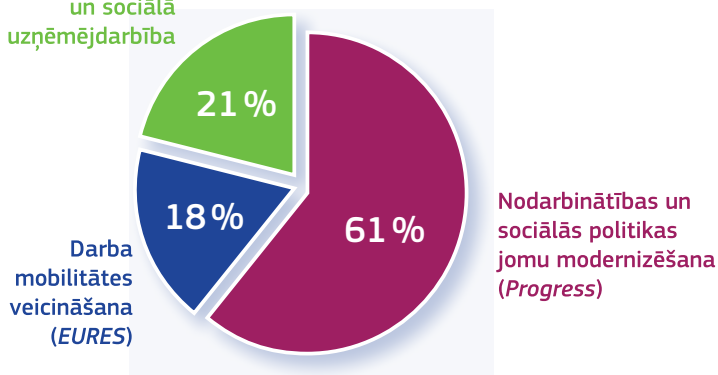
Tiks arī nodrošināta cieša *EaSI* saikne ar citiem ES finanšu instrumentiem tādās jomās kā sociālais dialogs, tiesiskums un pamattiesības, izglītība, profesionālā apmācība un jaunatnes politika, pētniecība un inovācijas, uzņēmējdarbība, veselība, paplašināšanās un ārējās attiecības, kā arī vispārējā ekonomikas politika.

Programmai *Progress* piecu darbības virzienu vietā paredzēts saglabāt trīs. Sieviešu un vīriešu līdztiesības veicināšanas pasākumi, kā arī cīņa pret diskrimināciju tiks finansēta, izmantojot Pamattiesību, līdztiesības un pilsoniskuma programmu laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam. Tomēr *EaSI* veicinās dzimumu līdztiesību un diskriminācijas apkarošanu visos programmas mērķos atbilstīgi ES saistībām un stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem.

EaSI skaitļos

- Kopējais budžets: 919 469 000 eiro pašreizējās cenās.
- Orientējošais līdzekļu piešķirums: *Progress* — 61 % (no 15 % (ieskaitot) līdz 20 % sociālās politikas eksperimentiem), mikrofinansēšanai / sociālajai uzņēmējdarbībai — 21 % un *EURES* — 18 %.

Mikrofinansēšana
un sociālā
uzņēmējdarbība

EUR 919 miljoni septiņu gadu laikā

2. Progress: nodarbinātības un sociālās politikas jomas modernizēšana

Progress ir ES galvenais instruments, kuru tieši pārvalda Eiropas Komisija un ar kuru veicina **politiskas reformas nodarbinātības un sociālās politikas jomā**. Šīs programmas mērķis ir dot ieguldījumu stratēģijas "Eiropa 2020" izvēršanā — tas attiecas gan uz stratēģijas pamatmērķiem, gan integrētajām pamatnostādnēm, gan pamatiniciatīvām. Tiks nodrošināts atbalsts ES politikas izstrādei trijās jomās: kvalitatīvas un ilgtspējīgas nodarbinātības veicināšana; atbilstīgas un pienācīgas sociālās aizsardzības garantēšana un cīņa pret sociālo atstumtību un nabadzību; kā arī darba apstākļu uzlabošana. Līdzekļu sadalījums:

- nodarbinātība, jo īpaši jauniešu bezdarba novēršana: vismaz 20 %;
- sociālā aizsardzība, sociālā iekļautība un nabadzības samazināšana un novēršana: vismaz 50 %;
- darba apstākļi: vismaz 10 %.

Lai nodrošinātu zināmu elastību, vairākus politikas jautājumus var skatīt vienkopus, iedalot tiem līdz 20 % no budžeta piešķiruma.

Īpašie mērķi

Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam nodarbinātības, sociālās aizsardzības un darba apstākļu jomā *Progress* turpinās attīstīt un izplatīt ES mēroga salīdzinošu analītisko informāciju, atbalstīt informācijas apmaiņu, savstarpēju zināšanu apguvi un dialoga veidošanu, kā arī finansiāli palīdzēt ES dalībvalstīm un citām programmas dalībvalstīm izstrādāt politiku un īstenot ES tiesību aktus. Jaunā programma sniegs arī finansiālu atbalstu nevalstiskajām organizācijām (NVO), jo īpaši, lai veicinātu sociālo iekļautību un nabadzības samazināšanu.

Eksperimenti sociālās politikas jomā

Programmā *Progress* tiks palielināts atbalsts sociālās un darba tirgus politikas inovāciju izmēģinājumiem un eksperimentiem, pievēršot uzmanību metodoloģijai (stingrāki

zinātniskai pieejai) un finansēm (apņēšanās tērēt 10–14 miljonus eiro gadā.) Sociālās politikas eksperimentu atbalsta mērķis būs plašākā mērogā izmantot sociālās inovācijas, kas ļauj novatoriskā veidā reaģēt uz sociālajām vajadzībām dalībvalstīs. Ja novatorisku politisko risinājumu rezultāti attiecībā uz sociālajām vajadzībām nodarbinātības un sociālajā jomā būs pārliecinoši, pirms to atkārtošā plašākā mērogā tiks atbalstīta to īstenojamības pierādījumu vākšana.

Veiksmīgas idejas īstēnos, izmantojot ESF un citu avotu finansiālo atbalstu. Piemēram, 2012. gadā saskaņā ar šo programmu 11 ES dalībvalstīs tika īstenoti 17 pilotprojekti, kuru pamatā bija šāda eksperimentēšana. Pateicoties vienam no šiem projektiem (*HOPE in Stations*), septiņās Eiropas pilsētās pārvaldes iestādes pieņēma līdzsvarotāku pieeju attiecībā uz bezpajumtniekiem dzelzceļa stacijās. *Progress* izmantos arī sociālās politikas eksperimentiem paredzēto budžetu nodarbinātības un sociālo inovāciju potenciāla turpmākai attīstīšanai.

Pasākumi, kas var saņemt *Progress* atbalstu

1. Analītiskie pasākumi

a) Eiropas Komisija bieži vien izmanto politikas datus, kas iegūti ar “*Progress*” instrumentu, un šie dati palīdz aizsākt/stiprināt debates valsts mērogā visos politikas cikla posmos.

Programmas veiksmes stāsti — politikas dati, kas apkopoti šādās jomās:

- nodarbinātība: Eiropas Nodarbinātības observatorijas ceturkšņa ziņojumi;
- sociālā aizsardzība un sociālā iekļautība: *Missoc* datubāze, salīdzinošās tabulas, kurās iekļauti dati no 31 valsts un 12 galvenajām sociālās aizsardzības jomām;
- darba apstākļi: Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra, Eiropas mēroga 2012. gada aptauja par darba drošību un veselību ar rezultātiem no 36 Eiropas valstīm;
- dzimumu līdztiesība: datubāze par vīriešiem un sievietēm amatos, kas saistīti ar nozīmīgu lēmumu pieņemšanu, — dati no 34 valstīm par vīriešu un sieviešu skaitu amatos, kas saistīti ar nozīmīgu lēmumu pieņemšanu politikā, valsts pārvaldē, tiesu sistēmā un vairākās citās svarīgākajās ekonomikas jomās;
- diskriminācijas novēršana: atjaunināts tematisks ziņojums par diskriminācijas aizliegumu saskaņā ar Eiropas cilvēktiesību aktiem.

b) Ar regulāriem uzraudzības pasākumiem “Progress” palīdz Komisijai nodrošināt pareizu un efektīvu ES tiesību aktu īstenošanu dalībvalstīs. Ar šo instrumentu ir sniegts aktīvs atbalsts likumdošanas iniciatīvu izstrādei un grozīšanai, īpaši attiecībā uz darba apstākļiem, kā arī iespējamu tiesiskā regulējuma pārskatīšanu saistībā ar darba ņēmēju norīkošanu darbā.

2. Savstarpēja zināšanu apguve, izpratnes veidošana un izplatīšana

a) “Progress” atbalsta salīdzinošos pārskatus sociālās aizsardzības un sociālās iekļautības politikas jomā dažādās ES dalībvalstīs, lai veicinātu savstarpējas zināšanu apguves procesus, politikas pārņemšanu, kā arī kopīgu izpratni un atbildību par ES politikas mērķiem šajās jomās. 2012. gadā Parīzē Francijā veiktais salīdzinošais pārskats pierāda, ka atbalsts sociālajai ekonomikai ir ļoti svarīgs, lai sasniegtu vismaz trīs no stratēģijas “Eiropa 2020” pamatmērķiem (nodarbinātība un izaugsme, inovācijas un cīņa pret nabadzību), turklāt tas sekmē sociālās inovācijas. Kopā ar uzņēmējvalsti — Franciju — un 10 partnervalstīm *Progress* finansētas NVO (*Eurodiaconia* un *Feantsa*) piedalījās šajā pasākumā kā svarīgas ieinteresētās puses un dalījās zināšanās ar citiem dalībniekiem.

b) Paraugprakses piemēru un pieredzes apmaiņa ir viens no stratēģijas “Eiropa 2020” pamatprincipiem. Projekta *New skills for green jobs: A case for a more gender inclusive labour market?* (“Jaunas prasmes videi nekaitīgām darba vietām: iespējas darba tirgum ar lielāku dzimumu līdztiesību?”) mērķis bija veicināt pienācīgu pamatprasmi apgušanu, lai sniegtu atbalstu pārejā uz videi nekaitīgu ekonomiku. Tajā tika identificēti un projekta dalībvalstīs izplatīti rīki, kas vajadzīgi, lai laikus noteiktu nepieciešamās prasmes videi nekaitīgākai ekonomikai. Tajā tika izcelti arī veidi, kā uzlabot apmācību efektivitāti nozīmi, pievēršot uzmanību aktīvai sieviešu līdzdalībai.

c) Valsts nodarbinātības dienestu (VND) salīdzinošā vērtēšana. Ar veiksmīgo projektu *Benchmarking of PES activities* (“VND darbības salīdzinošā vērtēšana”) un saistītajiem savstarpējas zināšanu apguves pasākumiem ir panākti VND efektivitātes un produktivitātes uzlabojumi visas ES mērogā. VND dienesta pakalpojumu sniegšanas modeļu izmaiņas veiktas, iedvesmojoties no apmeklētajiem VND savstarpēju zināšanu apguves pasākumiem vai pārņemot gūto pieredzi tieši. Tās ir darbības, kas saistītas ar individuālu rīcības plānošanu, profila noteikšanu un darbu mazkvalificētiem bezdarbniekiem, jo īpaši jauniešiem.

3. Atbalsts galvenajiem dalībniekiem

Svarīgākās ES NVO dažādās politikas jomās iekļauj attiecīgo mērķa grupu perspektīvu un starpnozaru jautājumus. Izmantojot instrumentu *Progress*, ir sniegts atbalsts vairāk nekā 30 lielākajiem ES tīkliem un NVO, kas darbojas diskriminācijas

novēršanas, dzimumu līdztiesības un sociālās iekļautības / sociālās aizsardzības jomā. Visas šīs organizācijas ir noderīgs informācijas avots Eiropas Savienības un valstu lēmumu pieņēmējiem un citām ieinteresētajām pusēm, lai, piemēram, palīdzētu veicināt starpnozaru pieeju Eiropas nodarbinātības un sociālās politikas jomā. Finansiāli atbalstot lielākos ES tīklus, *Progress* ir devis ieguldījumu svarīgāko ideju un stratēģiju izplatīšanā un veicināšanā, piemēram, atbalstot Eiropas Aktīvu vecumdienu un paaudžu solidaritātes gadu, kā arī palīdzot īstenot Eiropas platformu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību un valsts mēroga romu integrācijas stratēģiju.

Arī laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam programma *Progress* būs veltīta līdzīgu aktivitāšu veicināšanai. Turklāt tā radīs vēl lielāku ES pievienoto vērtību un politisko nozīmi pašreizējām un turpmākajām prioritātēm ES mērogā.

Kas var piedalīties?

Progress finansējums pieejams:

- ES dalībvalstīm;
- EEZ valstīm atbilstīgi EEZ nolīgumam un EBTA dalībvalstīm;
- ES kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm saskaņā ar vispārējiem principiem un vispārējiem noteikumiem atbilstīgi pamatnolīgumiem, kas ar tām noslēgti par dalību ES programmās.

Organizācijas, kas var pieteikties finansējuma saņemšanai:

- valsts, reģionālās un vietējās varas iestādes;
- nodarbinātības dienesti;
- specializētās aģentūras atbilstīgi ES tiesību aktiem;
- sociālie partneri;
- nevalstiskās organizācijas;
- augstākās izglītības iestādes un pētniecības institūti;
- vērtēšanas un ietekmes novērtējumu eksperti;
- valsts statistikas pārvaldes;
- plašsaziņas līdzekļi.

3. EURES: darba mobilitātes veicināšana

EURES ass paredzēta, lai stiprinātu EURES — Eiropas darba mobilitātes tīklu, kas sniedz informāciju, konsultācijas un darbinieku pieņemšanas/norīkošanas pakalpojumus darba devējiem, darba meklētājiem un ikvienam iedzīvotājam, kurš vēlas izmantot darba ņēmēju pārvietošanās brīvību. EURES veido aptuveni 900 EURES konsultantu tīkls, kuri sniedz pakalpojumus savā prakses vietā un EURES portālā. 2013. gada novembrī EURES portālā bija publicēts aptuveni 1 900 000 vakanču un vairāk nekā 1 200 000 CV un tīklā bija reģistrējušies aptuveni 32 000 darba devēju. Portālu mēnesī apmeklēja četri miljoni lietotāju. Izmantojot EURES tīklu, darbu vai darba piedāvājumu iegūst aptuveni 150 000 darba meklētāju gadā.

Īpašie mērķi

EURES nodrošinās, ka darba piedāvājumi un pieteikumi ir pārredzami potenciālajiem darba meklētājiem un darba devējiem ES mērogā. Izmantojot šo programmu, tiks modernizēts EURES portāls un tā pašapkalpošanās rīki, tostarp attiecībā uz tiešsaistes Eiropas Darba dienām, kas notiek visā Eiropas Savienībā. Darba meklētāji no visas Eiropas varēs piekļūt vienām un tām pašām vakancēm un atbalsta pakalpojumiem, savukārt gan darba meklētāji, gan darba devēji varēs izmantot EURES portāla piedāvātos darba atbilstības rīkus.

Saskaņā ar šo programmu tiks izstrādāti arī **darbinieku pieņemšanas un darba ņēmēju norīkošanas pakalpojumi**, piedāvājot vakances un pieteikumus Eiropas mērogā. Piemēram, tiks izveidotas un attīstītas mērķtiecīgas mobilitātes programmas, lai darba meklētājiem sniegtu atbalstu un finansiālu palīdzību darba atrašanai citās ES valstīs. Šādas programmas ļaus atrast darbiniekus grūti aizpildāmām un specifiskām darba vietām un palīdzēs noteiktām darba ņēmēju grupām kļūt mobilākām, savukārt valstīm — kļūt par mērķiem šādiem mobiliem darba ņēmējiem. Šīs sistēmas tiks veidotas, attīstot projektu "Tava pirmā EURES darba vieta", kas pašlaik norit kā sagatavošanās pilotprojekts, lai palīdzētu jauniešiem (18–30 gadu vecumā) atrast darbu citā dalībvalstī, vienlaikus mudinot mazos un vidējos uzņēmumus — ES lielāko darba devēju grupu — piedāvāt jauniešiem darbu.

© Imageglobe

EURES apmācība

EaSI palielinās apmācāmo darbinieku skaitu (līdz 1000 personām) un attīstīs virtuālās apmācības piedāvājumus, kas tiks sniegti visiem, kuri nodrošina *EURES* pakalpojumus. *EURES* specializētajos apmācības moduļos galvenā uzmanība tiks pievērsta tādām jomām kā palīdzība darba meklētājiem, profesionālā orientācija un iekārtošana darbā, pakalpojumi darba devējiem un plašāka informācijas un komunikāciju tehnoloģiju rīku izmantošana. Tam vajadzētu radīt *EURES* pakalpojuma kvalitatīvus uzlabojumus darba meklētājiem un darba devējiem, kas ir *EURES* galvenās mērķa grupas.

EURES darba mobilitātes portāls

Vidēji dienā *EURES* portālā darba meklētājiem pieejami 1,5 miljoni vakanču. No 2014. gada *EURES* pakalpojumi pieejami jauniem partneriem, un ticams, ka pēc diviem gadiem parādīto darba vakanču skaits varētu sasniegt pat divus miljonus. Tas Eiropas darba tirgu padarīs pārredzamāku un darba meklētājiem nodrošinās plašāku darba iespēju pieejamību.

Gadā portālu apmeklē aptuveni 38 miljoni unikālo apmeklētāju. Ar *EaSI* palīdzību uzlabojot *EURES* pakalpojumu kvalitāti portālā un reālajā dzīvē, pēc diviem gadiem šis skaits varētu sasniegt 45 miljonus. Darba devēji gūs labumu no plašāka Eiropas darba meklētāju loka, un tas savukārt nodrošinās labāku pieprasījuma un piedāvājuma attiecību Eiropas darba tirgū. Līdz šim *EURES* palīdzējis iekārtot darbā Eiropas Savienībā aptuveni 150 000 darba ņēmēju gadā. Pēc pašreizējo stratēģisko reformu ieviešanas šim rādītājam vajadzētu ievērojami palielināties.

Tava pirmā *EURES* darba vieta

Lai uzlabotu jauniešu piekļuvi darba vietām Eiropā, laikposmā no 2012. līdz 2013. gadam Komisija izmēģināja jaunu darba mobilitātes shēmu "Tava pirmā *EURES* darba vieta". Šī shēma izrādījies veiksmīga, visā Eiropā iekārtojot darbā aptuveni 5000 jauniešu, tāpēc, sākot ar 2014. gadu, tā tiks turpināta kā "mērķtiecīga darba mobilitātes shēma". Tā ietvers arī stažēšanās un mācekļa prakses vietas, kā arī piekļuvi vakancēm tādās nozarēs, kurās grūti atrast darbiniekus, piemēram, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā. Mērķa grupas ir jaunieši vecumā no 18 līdz 30 gadiem un darba devēji (visu veidu uzņēmumi, jo īpaši MVU).

Pasākumi, kas var saņemt *EURES* atbalstu

EURES veicina darba ņēmēju un personu mobilitāti Eiropas Savienībā, un jaunajā *EURES* uzmanība tiks pievērsta šādām aktivitātēm:

- daudzvalodu digitālās platformas un tās pašapkalpošanās rīku izstrāde darba vakancu un pieteikumu saskaņošanai;
- mērķtiecīgu mobilitātes shēmu izstrāde (piemēram, projekta "Tava pirmā *EURES* darba vieta" turpināšana) saskaņā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, lai aizpildītu vakances tajās darba tirgus jomās, kur konstatēts darbinieku trūkums, un/vai palīdzētu tiem darba ņēmējiem, kuri vēlēties izmantot mobilitātes sniegtās iespējas, kad tas būs ekonomiski nepieciešams;
- *EURES* pārrobežu partnerības attīstīšana un darbība, jo īpaši informācijas sniegšanas, konsultāciju, norīkošanas darbā un personāla atlases pakalpojumi pārrobežu darba ņēmējiem;
- *EURES* dalībnieku savstarpēja zināšanu apguve un *EURES* konsultantu (arī *EURES* pārrobežu partnerības konsultantu) apmācība;
- informēšanas un komunikācijas pasākumi, lai veidotu izpratni par ģeogrāfiskās un profesionālās mobilitātes priekšrocībām kopumā un par *EURES* aktivitātēm un sniegtajiem pakalpojumiem.

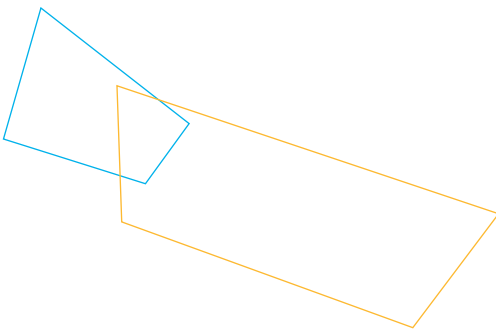
Organizācijas, kas var pieteikties finansējuma saņemšanai:

- valsts, reģionālās un vietējās varas iestādes;
- nodarbinātības dienesti;
- sociālo partneru organizācijas un citas ieinteresētās puses.

Kā EURES tiek finansēts?

Paredzams, ka EURES kopējais gada budžets būs aptuveni 20 miljoni eiro.

Vismaz trīsdesmit divi procenti EURES līdzekļu tiks piešķirti darba vakanču pārredzamības nodrošināšanai, vismaz 30 % — personāla pieņemšanas un darba ņēmēju norīkošanas pakalpojumu izstrādei, vismaz 18 % — pārrobežu partnerībām (lai izveidotu atbalsta pakalpojumus, kas ir īpaši pielāgoti pārrobežu darba ņēmēju vajadzībām), savukārt atlikušie līdzekļi tiks piešķirti starpnozaru projektiem.

4. Mikrofinansēšana un sociālā uzņēmējdarbība

EaSI programmas trešā ass ir mikrofinansēšana un sociālā uzņēmējdarbība (MF/SU), un to īsteno laika posmā no 2014. līdz 2020. gadam. Tās finansējumu vienmērīgi sadalīs starp mikrofinansēšanu un sociālo uzņēmējdarbību, katrai jomai piešķirot vismaz 45 % līdzekļu. Starpnozaru projektiem tiks piešķirti līdzekļi līdz pat 10 % apmērā.

MF/SU turpinās nodrošināt piekļuvi mikrofinansējumam personām un mikrouzņēmumiem, papildus piedāvājot kapacitātes nostiprināšanas pakalpojumus mikrokredītu izsniedzējiem un sniedzot atbalstu sociālajai uzņēmējdarbībai. Eiropas Komisijai sociālās uzņēmējdarbības finansēšana ir svarīga prioritāte. Atkarībā no valsts vai reģiona SU sadaļā līdzekļus izmantos, lai palīdzētu iesakņoties un attīstīties sociālajiem uzņēmumiem, vai arī tos piešķirs, lai plašākā mērogā ieviestu vērtīgas idejas un paraugprakses piemērus.

Pašnodarbinātības un darba vietu radīšanas ziņā kopš programmas sākšanas 2010. gadā, izmantojot mikrofinansēšanas instrumentu *Progress*, atbalstīti gandrīz 9000 uzņēmēju, un mikroaizdevumu kopsumma pārsniedz 80 miljonus eiro. Šie uzņēmēji ir arī mazaizsargātu grupu pārstāvji, jo īpaši sievietes, jaunieši, minoritātes un mazkvalificēti darba ņēmēji. Atbalstot lielu skaitu bijušo bezdarbnieku, mikrofinansēšanas instruments *Progress* līdz šim būtiski veicinājis darba vietu radīšanu. Līdz 2016. gadam mikrofinansēšanas instruments *Progress* darbosies līdztekus jaunajai MF/SU programmai.

Īpašie mērķi

- Plašāka piekļuve mikrofinansējumam un tā pieejamība neaizsargātām grupām, kas vēlas izveidot vai attīstīt savu uzņēmējdarbību un mikrouzņēmumus.
- Mikrokredītu izsniedzēju institucionālās kapacitātes stiprināšana.
- Atbalsts sociālo uzņēmumu attīstībai, jo īpaši, nodrošinot finansējuma pieejamību.

MF/SU jaunumi

Papildus mikrofinansējuma atbalsta sniegšanai saskaņā ar pašreizējo programmu mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības sadaļā būs iekļauti vairāki **jauni aspekti**:

- finansējums **mikrofinansēšanas iestāžu kapacitātes stiprināšanai**. Piemēram, lai apmierinātu arvien pieaugošo pieprasījumu, iespējams, mikrofinansēšanas iestādei vajadzīga IT sistēma vai jāpieņem jauni aizdevumu izsniegšanas speciālisti, lai labāk nodrošinātu mērķa grupu vajadzības. Šādām vajadzībām var saņemt finansiālu atbalstu saskaņā ar jauno programmu;
- ieguldījumi **sociālo uzņēmumu attīstībā un darbības paplašināšanā**, t. i., finansējums tādiem uzņēmumiem, kas galvenokārt darbojas sociāla mērķa vārdā, nevis privātu īpašnieku vai akcionāru peļņas nolūkā. Kopējā summa, ko var saņemt sociālais uzņēmums, ir 500 tūkstoši eiro, vienlaikus ievērojot noteikumus par valsts atbalsta piešķiršanu. Saskaņā ar šo programmu tiks atbalstīti tikai tādi uzņēmumi, kuri nav iekļauti biržu sarakstos un kuru apgrozījums vai gada bilance nepārsniedz 30 miljonus eiro.

Kas var piedalīties?

- ES dalībvalstis.
- EEZ valstis atbilstīgi EEZ nolīgumam un EBTA dalībvalstis.
- ES kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis saskaņā ar pamatnolīgumiem, kas ar tām noslēgti par dalību ES programmās.

Finansējuma saņemšanai var pieteikties valsts un privātas iestādes, kas izveidotas valsts, reģionālā vai vietējā mērogā un kas sniedz mikrofinansējumu personām un mikrouzņēmumiem un/vai finansējumu sociālajiem uzņēmumiem iepriekš minētajās valstīs.

Finansējuma iespējas

Mikrofinansējuma apakšprogramma ļaus mikrokredītu izsniedzējiem ES dalībvalstīs un citās programmas dalībvalstīs palielināt piekļuvi mikrofinansējumam un tā pieejamību neaizsargātu grupu pārstāvjiem, kuri vēlas izveidot vai attīstīt savu mikrouzņēmumu. Saskaņā ar šo apakšprogrammu netiks tiešā veidā sniegti mikroaizdevumi privātpersonām.

Sociālo uzņēmumu apakšprogramma palīdzēs sociālajiem uzņēmumiem piekļūt finansēm, izmantojot valsts un privātās iestādes, kuras izsniedz aizdevumus un citus finanšu instrumentus sociālajiem uzņēmumiem. Saskaņā ar šo apakšprogrammu netiks tiešā veidā sniegti aizdevumi sociālajiem uzņēmumiem.

Finansējums sociālajiem uzņēmumiem

Sociālo uzņēmēju atbalstam laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam kopumā būs pieejami 92 miljoni eiro. Vienam uzņēmumam piešķiramā maksimālā summa ir 500 tūkstoši eiro ar nosacījumu, ka uzņēmuma gada apgrozījums nepārsniedz 30 miljonus eiro.

Papildinformācija un sociālie tīkli

EaSI programma: ES programma, kurā apvienots *Progress*, *EURES* un mikrofinansēšanas instruments. Plašāka informācija: <http://ec.europa.eu/social/easi>

Progress: ES programma, kas veicina politiskās reformas nodarbinātības un sociālo lietu jomā. Plašāka informācija: <http://ec.europa.eu/progress>

EURES palīdz iedzīvotājiem un uzņēmumiem ar informāciju par darba un mācību iespējām visā Eiropā. Plašāka informācija: <http://eures.europa.eu>

Mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības instruments: finansējums sociālajiem uzņēmējiem un palīdzība neaizsargātāku grupu pārstāvjiem uzņēmējdarbībā. Plašāka informācija: <http://ec.europa.eu/epmf>

Sekoiet mums:

@EU_Social

<https://www.facebook.com/socialeurope>

<http://www.flickr.com/photos/socialeurope/>

<http://www.youtube.com/user/europesocial/>

Abonējiet mūsu biļetenu:

<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

Saņemiet jaunumus, izmantojot mūsu RSS plūsmu:

<feed://ec.europa.eu/social/rss.jsp?langId=en>

Eiropas Komisija

EaSI

Jauna ES Nodarbinātības un sociālās politikas vispārīgā programma

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs

2014 — 22 lpp. — 14,8 × 21 cm

ISBN 978-92-79-33570-9 — doi:10.2767/43545 (*print*)

ISBN 978-92-79-33594-5 — doi:10.2767/50181 (*PDF*)

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bezmaksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās (http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību (http://europa.eu/europedirect/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanīšana bez maksas no
jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).

(*) Informāciju sniedz bez maksas, arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus,
viesnīcas vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

Maksas abonementi

- Ar Eiropas Savienības Publikāciju biroja tirdzniecības aģentu starpniecību
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm).

EaSI**Jauna ES Nodarbinātības un sociālās politikas vispārīgā programma**

EaSI — jaunā Eiropas mēroga nodarbinātības un sociālās politikas programma — palīdzēs ES sagatavot saskaņotāku politiku, veicinās darba mobilitāti un nodrošinās mērķtiecīgu mikrofinansējumu sabiedrības neaizsargātākajām grupām. Apvienojot *Progress*, *EURES* un mikrofinansēšanas instrumentu *Progress* vienā vispārīgā programmā, *EaSI* palīdzēs efektīvāk radīt jaunas darba vietas un nodrošināt ilgtspējīgu izaugsmi, uzsverot sociālās inovācijas. Uzziniet, kā!

Šī publikācija drukātā veidā pieejama visās oficiālajās ES valodās.

Mūsu publikācijas varat bez maksas lejupielādēt vai abonēt tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/social/publications>

Ja vēlaties regulāri saņemt jaunāko informāciju par Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta darbu, reģistrējieties vietnē <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>, lai saņemtu bezmaksas informatīvo e-izdevumu "Sociālā Eiropa".

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

